

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 ft., félévre 5 ft., negyedévre 2 ft 50 kr., egy héra 1 ft.

Megjelenik mindennap vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s lapfajlagos

Szerkesztőség Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelőt)
Kiadóhivatal: Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Asszonyok! Magyar asszonyok!

Irta Egy debreczeni asszony.

jan. 3.

A nevezetes évforduló első estéin, gyujtsuk meg jó indulataink tüzeit, hogy lángjának világossága mellett hadd épüljön az a esenevész árva gyermek, akit közönséges néven magyar nemzeti iparban szoktunk nevezni.

Édes gyermekünk, de idegen tejen táplálkozott. Szerettük eddig is, de mostohán bántunk szegényre. Csoda-e, ha elsatnyult, ha elnyomorodott?

Már nem éppen ma született, öreg idő maradt el mögötte, de még mindig gyengéd kezek gondozására szorul. Nem lehet elküldeni a világba, mert nem kapta meg az első nevelést, hiányzik belőle az az aperió, melyet a gyermek az anyai szeretetből merít föl fogékony lelkével.

Magyar asszonyok! Hol keressünk anyát a nemzet árvájának? Pozsonyban, Temesvárott, vagy Árvában talán? Avagy azt hiszitek e, hogy a nemzetközi szellemeldivatózó magyar főváros márványpalotáiban laknak azok az uri hölgyek, akik a nemzetnek ezen elsatnyult gyermekekét kezükkel fűrésztelni lelkük gyengéjével melengetni fogják?

Nem úgy van! Ezek a helyeken senkinek sincs gondja a magyar nemzet elcselevesztett, gondozatlan gyermekére, ezeken a helyeken csak a délczag daliás magart kegyelik, kinek edzett, izmos karjára kényelmesen lehet támaszkodni.

Magyar asszonyok! Ti reátok néz a magyar nemzet, mikor tanácstalanul keres édesanyját a gyengéd melengetésre szorult satnya gyermeknek. Várja, lesi a szavatok hangját, mert a ti ajkátokon cseng az a hang, melytől felvidul a gyermek lelke, a ti lelketekben van az a természetes érzés, melytől erősödik, izmosodik és aczélossá válik a gyermek minden szervezete, a ti öleléstetek, a ti gyengéd szeretetű öleléstetek neveli délczeggé, daliássá ezt az árvát, aki ha felnevelitek, gazdag kincse, egyetlen hűséges támasza lesz ennek a hazának.

De én édes Istenem, hogy fogjunk hozzá! Egy kolosszális nagy nemzeti ügy miért sulyosodjék éppen a debreczeni magyar asszonyok vállára? Ha elbirjuk is, de megroppan alatta családi tűzhelyünk, melynek hitünk szerint gondozói vagyunk! Senkit meg ne rettentson ez a fohász, melylyel a nagy munkát elkezdni szoktuk, mert a magyar nemzeti ipar felkarolása a legszigorubb rokonságban áll a mi családi tűzhelyünk gondozásával.

Otthon, csakis otthon, a meleg családi fészkekben, a tűzhely körül való egyszerűségben és háziasságban, a mindenféle apró cseprő szükségesegekben, a józan takarékoskodásban, a mindennapi tevékenységben egy gondolatot véssetek lelketekbe: magyar származásu legyen körülöttek minden tárgy, minden eszköz, melyhez nyultok, melyben gyönyörködni szerettek.

Hát édes jó teremtő Istenem, miért nem lehetne ez így? Miért szükséges ok-

vetlenül, hogy angol szövésű ruhában, cseh, osztrák és francia gyártmányu toillette tárgyakkal divatozzatok? Hiszen nem azért szépek a ti ruháitok, mert idegen származásuak, hanem azért inkább, mert ti éppen véletlenül ebben divatoztok! Lám, a krinolin is szép volt, mikor divatját járta, holott ma az ördög se veendő magára.

Dehogyan is nem. Fölvennék biz ma is, ha az osztrák gyáros divatját csimálná. Teljesen modern ruhák angol vagy francia minta szerint való szabással felelnek meg az általános izlésnek. De hát vajjon ki van-e zárva a magyar gyártmány ebből a világból? Bizonyára nincs; és a magyar gyáros meg a műhelyben dolgozó iparos is ugyanezt igyekszik produkálni, amit a kor izlése igényel. Csak fogyasztó közönsége legyen. Csak ne keressük az igegent, csak követeljük a magyar gyártmányt és megleszünk vele elégedve.

De nemcsak a ruháról, hanem minden kigondolható iparterméről el lehet ezt mondani. Semmi sincs olyan, amiért okvetlenül idegen országba kellene futkosnunk legföllebb a teljesen fölösleges, pazar fényűzésre való áruk között találunk olyant, mely a magyar ipart tulszárnyalja, ezekkel azonban nem szükséges ékeskedni, mert magyar asszonynak nem lehet büszkesége abban, ami saját nemzetének kárára az elhagyott magyar iparnak szégyenére való.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA

Hintán.

Szeretek most is úgy mint régen,
— Bár alkonyulni kezd a nap —
Lebegni, át a könnyű légen,
A suttogó akác alatt.
Bár lombja hervadt s a fuvallat
A fák között sóhajtra jár,
S a fűvet is az őszi harmat
Ezüst dere belepte már.

Lám öszre jár . . . Mint fut az élet!
Nap, nap után hogy leperog.
Hogy suhannak a röpke évek!
Hogy hullanak a levelek!
Oh ifjuság, oh fényes álom,
Ugy tova illansz hirtelen,
Gyorsabban szállva csalfa szárnyon,
Miként a hinta száll velem.

De bár sűrűbbé vál az árnyék
S hamvát az este hinti rám,
Szívemben még a régi vágy ég,
A tiszta lég az én kazám!
A hinta még repülve lében.
Lelkem még szárnyas és szabad,
S fenn a tündöklő végtelenben
Köszöntelek oh sugarak?

Szalay Fruzina.

Virágok.

A „Debreczeni Hirlap” eredeti tárczája

Irta:

Szombathy István.

Este van. A nap sugarai utoljára ragyognak vissza a földre, hogy még egy bucsu csókot váltsanak a pihenni térő természettel. Körül csókolják a mező fűvét, a rét himes virágait, csókot lehellenek a százados tölgyek hatalmas lombkoronáira, a nyárfa ezüst leveleire, melyek lassan bugva sugogva vesznek bucsut a ragyogó arany sugaraktól.

Aztán leszáll az est, a tavasz bűvös csöndes estje és szétterjed az akác illata, hogy egyesülve a vadvirágok s a mező fűvének édes illatával mámorban ringassák el a mindenséget rózsaszínű, tavaszi álomra.

Minden csendes. Mintha egy pillanatra megszűnnék minden mozgás, mintha már is aludnék minden a földön, még az estharang sem hallik, a szellő is elállt s nem játszik a kolomp s furulya hangjával.

A tavaszi estéken szokásos pillanatnyi csönd volt ez, olyan, a mely nagy dolgokat szokott megelőzni! És csakugyan

Az ég másik oldalán fölbukkan egy égő tűz tányér, a telt hold; hatalmas korongja szét veti ezüst sugarait, szelid fényével árasztván el mindent. És ezüstben uszik a virág, a fű, ezüst lesz a tölgy s a rezgő nyárfa ezüst levele még ezüstbe válik.

Mintha folyékony ezüst ömlenék a földre, s mint hegyi patak folydogálna a réten, a mezőn, s a park tekervényes utain, melyeken egy fiatal lány bolyong oldalán magas, erős ifjuval.

Őket is ezüstbe vonja a hold sugára, körülölelve kévéjével a lány gyönyörű sugar termetét, melyhez szorosan simul a könnyű nyári ruha. Megvilágítja gyönyörű arcát, melynek fehérségét üde pir, az ifjuság hamva borítja. Nagy kék szemei erősen tapadnak a férfi arcára, míg szőke haja kibontott fürtjei hullámosan omlanak gömbölyű vállára.

A férfi szorosan a lány mellett halad, magas homlokát sűrű fekete haj árnyékolja, fekete szemében rejtélyes láng lobog, mely találkozva a lány szemének sugaraival jobban ragyog, mint a holdsugár.

Lassan haladnak egymás mellett, szó nélkül hagyja el ajkukat, csak szemök beszél s csak gondolataik találkoznak.

A miniszterelnök bécsi tartózkodása. Széll Kálmán miniszterelnök ma szerdán, délután Bécsbe utazott. Mint értesülünk, a miniszterelnök a delegáció ülései alatt állandóan Bécsben fog tartózkodni, a minthogy az ügy fontosságánál fogva ez egészen természetes is. A mennyiben azonban valamely sürgős kérdés szükségessé tenné jelenlétét Budapesten, magától értetődik, hogy a miniszterelnök egy-két napra megszakítja bécsi tartózkodását.

Athelyezések a honvédséghez. Mint mindig, a pénzügyi bizottságban is kifogásolta az ellenzék azt, hogy a közös hadseregből tiszteket helyezzenek át a honvédséghez. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter koncepciójának felvilágosításai, a miket a kifogásokra adott, alkalmasak a közvélemény megnyugtatására. Konstatálta, hogy ez az áthelyezés a lehető legminimálisabb, a mi már maga kizárja azt a veszedelmet, a mit az ellenzék az athelyezésekből a honvédség szellemére következtet. Egyébként is a dolog úgy áll, hogy a kiket áthelyeznek a honvédséghez, azok mind magyar állampolgárok és mind tudnak magyarul. Hogy az áthelyezések a honvédségnek csak előnyére szolgálhatnak, ebben a tekintetben biztosíték az a körülmény, hogy a miniszternek módjában van a legjobb katonai minősítések között válogatni s hogy ezzel a kedvezményvel él is, a mennyiben mindig csak a legjobban minősített tiszteket helyezik át a honvédséghez.

A delegáció ülései.

— A magyar tengerészeti albizottság ülése. —

A magyar delegáció tengerészeti albizottsága tegnap tartott ülésén beható tárgyalás alá vette a tengerészeti kormányzat előirányzatát.

Ez alkalommal igen széles vita indult meg s feltűnt az a szokatlan kritizáló hang, a mely kormánypárti részről is bírálat tárgyává tette azokat a czéltalan kiadásokat, melyeket Goluchovski már tavaly megpendített és az idén is nyomatékosan hangsúlyozott.

Számos delegátus, köztük Thoroczky

Látszik rajtuk, hogy szerelmesek, nagyon szerelmesek, kiket a tavaszi este szerelemre hívó bűbája s mámore igézzel tölt el, mely uralkodik rajtuk, bilincsbe verve szívüket, lelküket.

A férfi most megáll, megfogja a lány bársonyos kezét, a parányi ujjak megreszketnek erre, majd megremeg az egész leány valami édes izgalom fut át minden tagján, míg arca egészen lángba borul.

— Szeret Malvin? kérdé a férfi lassu rezgő hangon.

— Szeretem! felelt a leány.

— Enyém lesz?

— Igen, a magáé leszek s maga az enyém!

A férfi önkéntelenül erősen megszorítja a kis kezét, széles mellére vonja a remegő leányt s átkarolva erős karjaival, magához szorítja szorosán hozzá simuló kedvesét s csókokkal halmozza el a csókra szomjas ajkat.

Majd lehajol s a közeli virág ágyból letép egy szál virágot, megcsókolja, odanyújtja a lánynak.

— Megőrzi?

— Meg! felelt a lány.

— Meddig?

— Örökké! . . .

*

Miklós gróf és Rosenberg Gyula ezeket a nagy költségeket oly kereskedelmi politika érdekében, a mely még nem is létezik, hiábavalónak mondották és Rosenberg határozati javaslatával fölkérni óhajtotta a kormányt, hogy terjessze elő a jövőben tervezett hajóépítkezéseknek részletes tervét és költségvetését, hogy a delegáció tájékoztatás szerezhesse afelől hogy meddig akar még a tengerészeti kormány menni, de csodálatosképpen Rosenbergnak ezen indítványát leszárvadták.

A háború.

— jan. 3.

Ugy látszik, jól kezdődött az angolok új esztendeje. A sok balsors után nekik is kedvezett egy kicsit a hadiszerencse. French tábornok csapatai Collesberget megszállották.

Ezt a hírt már a Daily Mailnak magán távirata is megerősíti.

Ez a diadal egy kis eredményt jelenthet ugyan, az angolok helyzetén azonban a harez téren nem sokat változtat. Mind több és több bajuk támad a felkelőkkel.

Ladysmithet erősen és folytonosan bombázzák a burok, — a Tugela folyónál pedig nagy és újabb ütközet van készülöben, mely alighanem az angolok újabb vereségével fog végződni.

Berlinből megerősítik multkori, Delagoa-öbölre vonatkozó jelentésünket. — Ennek az öbölnek a kérdése mindinkább foglalkoztatja az európai diplomáciát, és alig hihetjük, hogy komolyabb bonyodalmak nélkül volna elintézhető.

*

Angol diplomáciai és politikai körökben mind inkább meggyőződnek arról, — hogy Transzvália tengerrel való teljes elzárása nélkül lehetetlen.

Lord Salisbury Hatfieldből Londonba

És megint tavasz van, üdítő édes tavaszi reggel.

A nap csak épen most bukkant ki a bibor felhők közül. Ujult erőben égő sugarai szomjasan siklanak át le a rét virágaira, melyeket megöntözött a hajnal harmata, csöközőn ébresztik föl rózsaszín álmukból, átölelik, csókolják égve, mint rég nem találkozott szerelmesek egymást.

Titkos zsongás kél szárnyra a réten, ébred a fű, ébred a virág, kitárja piczi színes kelyhét s nyeli szerelmesen az arany sugár mámoros csókjait. Milliő csók hangja ez, a mi hallik, milliő édes lehellet szerű csóké!

Majd nő a zsongás; a szerelmes virágok mesélik álmukat a szerelmes sugárnak!

A kanyargó, réti ösvényen, melyeken olvadt aranyként hömpölyögnek a nap sugarai egy leány meg egy ifju halad kart karba öltve.

Szívják magukba az édes illatot, a tavasz, az ifjuság, az ébredés pazar illatát.

A lány ugyanaz, ugyanaz a mély tüzi kék szem, az a bibor pirossal utfutott fehér arc, az a lebegő szőke haj.

Az ifju azonban más. Magas szép ifju, ragyogó kék szemmel, hullámos dus szőke hajjal.

Egymás mellett haladnak, karba öltött

érkezett és egyenesen a hadügyminisztériumba ment, a hol az elnöklethe mellett a honvédelmi bizottság ülést tartott.

A tanácskozásban Wolseley tábornagy Landsdowne hadügyminiszter, Balfour és a devonshirei herceg is részt vett, Ugy hírlik, hogy a tárgyalás kizárólag a Delagoa-öböl megszállása körül fogott.

Külföld.

jan 3.

A pápa az angolokhoz.

Vatikáni körökben azt beszélnek, hogy a pápa új encziklikát fejezett be, melyet az angol egyházhoz intéz és mely folytatása az első Ad angolos című híres encziklikának.

A pápa az új encziklikában a protestáns teológusok érveléseit halomra dönti és új okokat hoz fel, melyek azt vannak hivatva bebizonyítani, hogy az anglikán egyháznak, különösen az ugynevezett ritualista tőrédéknek kötelessége visszatérni a római egyház kebelébe.

A német császári pár.

Több lap azt írta, hogy a német császári pár a tavasszal Oroszországba utazik. Ez a hír ebben a formában még korai. A német császári pár utitervéről eddig csak annyit ismeretes, hogy márcziusban Aláit a legnagyobb inkognitóban Genovába utajk, a hol az ott várakozó Hohenzollern yachtra száll, melyen be fogja járni a Földközi tenger partvidékét. Lehetséges, hogy e közben meglátogatja Szardiniát, a nápolyi és a sábr-nói öblöt, valamint Szciziliát.

Olasz- és Franciaország.

Római lapok élénken kommentálják azt a beszédet, a melyet tegnap az újév alkalomával Barére, a római francia nagykövét a nála tisztelgő francia gyarmatosok kükött-

karjuk erősen szorítja a másikat, tekintőök egymáson pihen s úgy elmerülnek, mintha nem is ébren, de alva, álomban bolyonganának. Csakugyan álmodnak, csodaszép tündéri álmot, a szerelmesek édes álmát, mely titkos igézzel ömlik el körülöttök, mutatva csábos, bűvös képeket.

Most az ifju hirtelen megáll.

— Szeret Malvin? kérdi átölelve a lányt.

— Szeretem!

— Enyém lesz!

— Igen, az leszek! A magáé s maga az enyém s azzal átfonja karjaival azt a szőke fejet s úgy nyújtja égő ajkát a férfi ajkának. Megcsókolják egymást s a körülöttük támadó arany sugarak, olyan édes boldogsággal nézik a boldog párt.

A férfi kibontakozik az ölelő karok közül lehajol a rét virágaihoz, leszakít egy édes kis virágot, melyen mint gyémánt ragyog, napsugár csókolta parányi harmat csöpp.

— Megőrzi?

— Meg! felelt a lány.

— Meddig?

— Örökké! . . .

*

Ősz van! Csunya esős őszi éjszaka, A beborult égből napok óta hull az eső, locspocsban uszik az egész világ,

ségéhez intézett. Baróe beszédében kiemelte azt a barátságos közleledést, a mely az utóbbi időben Olaszország és Franciaország között létrejött és további kereskedelmi és politikai javulást helyezett kilátásba.

A magyar népdal.

— Valami, a dal hatalmáról. —

Tudjuk a történetből, hogy a régi népek dalban mondták el s örökítették meg a nagyobb eseményeket.

Eme történetírásforma maig is megvan és fennmarad, a míg nemzetek fognak élni mert nincs az a festő, a ki megragadóbban festhetné s nincs az a történetíró, ki hiebben írhatna meg a nemzetek örömet és fájdalmát mint a dal.

A dal leghivebb kísérője az embernek, — kezdve a születésétől egész haláláig.

Dallal kíséri kisgyermekét az édes anya meleg ágyacskájába, dallal kísérik ki szereteteinket a hideg sírba.

A születés és halál közötti időben festi az örömet és bánatot, mely az emberiséget éri.

Háborus időkben, nemesak a harci, de a szerelmi dalokban is találunk vonatkozásokat a csatákra; az elnyomatás idejében mindmegannyi dal panaszos, és fájdalmas hangokkal volt telve. — a béke és megelégedés korában a szerelmi dalok dominálnak.

A dal tehát megfelel a kornak.

A dal az egyedüli világnyelv, melyet mindenki megért és átérz.

Példákat tudok felhozni a közel multból is, mikor egy nekünk nem épen sympathikus nemzetbeli énekestársaság rajongásba hozta nemzeti dalaival hazánk nagyobb városainak lakosait; nyelvüket nem értették ugyan, de megértették dalaikat.

Ha megértettük és megértjük a más nemzetek dalát, — mennyivel inkább megérthetjük a saját nemzeti és népdalainkat. Alig

A szél zug a park letarolt ágai között, elcsapja a hulló csöppeket, végig sivit a kopár mezőn, réten, majd hatalmas erővel kapaszkodik a régi kastély ócska fedelébe, zug, sivit a bádög tető rései között, belekapaszkodik egy-egy hasadásba s ott erőlködik, tombol, tajtékzik dühében, hogy leszedje az egész tetőt.

Nem sikerült. Az ócska tető még most sem enged. Szégyenében dühösen vágtat hát tova s duló haraggal keres valamit, min megbosszulja magát. Neki esik a bogjának, farakásoknak, kibontja, szétszórja s nyargal velük a harmadik határba. Majd visszajön s új erővel s dühvel rohan a kastélynak. Rést lelt. A kapu rozsdás kilincse nem zár jól. Neki zudul minden erejével s bevágja a hatalmas ajtót, hogy az rémes dördüléssel vágódik a falhoz, megrázva ingatva az egész kastélyt. A dördülést viszhangozzák a régi folyosók boltívei, zug, dörög az egész kastély s a szél kaczag, iszonyuan kaczag.

Majd ismét neki esik a kapunak, az elrozsdásodott sarok enged, egy iszonyu dördülés s a hatalmas ajtót kidöntötte a szél, aztán nyargal föl a hosszú folyosókra, megráz minden zárat, megingat minden ajtót. —

hiszem, hogy az érzelmek festését bármely nemzet képes volna daalaival annyira érvényesíteni mint a magyar!

Ép azért talán nem esalódom, ha a népdalt egyik hatalmas magyarosító eszközznek állítom.

Tudok rá eseteket, hogy idegen ajkuak épen egyik népdal szövegéből tanulták meg az illető szavak értelmét.

Különösen hatalmas magyarosító tényezőnek tekintem a népdalt a vegyes ajku városokban s azért üdvös dolognak tartanám ily helyeken magyar dalos egyesületek szervezését, melyekben a népdalokra helyeznék a fősúlyt.

Irodalom.

Mr Jókai Mór Kis dekamerónja. régóta egyik legkedvesebb olvasmányom ifjuságunknak. Maga a szorzó válogatta ki annak idejében azokat, a melyek az ifjuságnak a legalkalmasabbak. Szemszédet választéka tehát ez a kötet a nagy költő olyan elbeszéléseinek, a melyben gyönyörűségét lelheti az ifjuság. Ott van köztük első sorban a Peregrinus, Jókai elbeszéléseinek ez egyik legszebb gyöngye. Aztán a Koldusgyermek, ez a megható karácsonyi történet, melyen mindnyájan elsirtunk ifjukorunkban és még 25 egyaránt szép, egyaránt érdekes történet és elbeszélés, a melyek érdemessé teszik ezt a kötetet arra, hogy karácsonyi ajándék gyanánt első sorban ez után nyuljunk, ha 12—15 éveseknek egy becses könyvvel igaz örömet akarunk szerezni. A kiadó Franklin-Társulat ezt az új kiadást ugyancsak megszépítette. 54 képet rajzoltatott hozzá Neogrady Antal festőművészzel, a ki a kötetet is tervezte, úgy, hogy mostani alakjában külsőleg is számottevő ez a könyv ifjusági irataink közt. A csinos kötetnek ára diszkótésben 3 frt.

Egyről-másról.

B. U. É. K.

— A mi mindenütt divatos. —

(c.) Sokan azt hiszik hogy a kerek földön csak a művelt Európa annyira előzékeny hogy újév első napján e négy betűt: b. u. é. k. menesztí turelmes embertársaihoz.

Recseg, ropog a régi kastély, színes üvegei zörögnek majd csörömpölve hullanak alá.

Most új rést talált a szél. Az egyikszoba ajtó enged. Kaczagva szalad újból neki s kivágja. Hirtelen fény villan elő. — A szobában egy gyertya halvány langja lobog. A rozszant asztal előtt egy nő ül. Valaha magas termetű lehetett, most meggörbült, beesett mellű nő, ijesztően sápadt arcát mély ránczok szelik keresztül kasul, a rajta levő fehér ruhában olyan mintha a temetőből feljártó kísértet volna, kinek fehér haját összecsomózta az eső, összekuszálta a szél. Kék szemé bágyadtan mered maga elé az asztalra, melyen két szál hervadt virág hever. Lenyomatva s papírra tűzve s alattuk egy egy dátum.

Nézi, nézi szemé könyekkel telik meg fölzokog s könnyel öntözi azt a két hervadt virágot a harmadik leghervadtabb virág.

Itt vannak árván mind a hárman! . . .

A szél most berohant a kicsapott ajtón, neki vág a gyertyának, lesöpri a földre aztán kaczag, kaczag iszonyuan. . .

. . . Kint pedig tombol tovább a vihar mintha az Isten végítéletét akarná végrehajtani! . . .

Tévednek!

Nemcsak a vén Európa, hanem a földkerekség egyéb halandói is szenvednek abban a gyógyíthatatlan betegségben, hogy boldog boldogtalannak, jó és rosszakarattól, hazug és igaz szívvvel a legboldogabb újévet kívánják.

Ime az egyes népek boldog újévi kívánságai:

Sanskrit: Szeretet lakozzék az öröm közepette; az ellenségek között szünjék meg az ellenségeskedés. Legyen jó dolga az egész világnak, most, hogy az újév beköszöntött.

Esth: Boldog újévet!

Holland: Sok üdvöt és áldást az új évhez!

Vlám: Legjobb kívánságainkat az újév alkalmából.

Héber: Legyetek egy boldog évre előjegyezve. Legyen éltetek az élők kötelékeihez fűzve az Ur, istenetek által.

Jáva és Maláj: Szerencsét az új évhez. Vagy: Üdv az új évhez.

Arab: Üdvkivánatot az év kezdetén e lap minden olvasójának! Adja a felséges isten, hogy ez év a nyugalom és áldás éve legyen rátok nézve. Legyen mellettetek minden jónál, melyet gyakorolni akartok! Nyujtsa meg éltetek, hogy még gyakran vehesetek bucsut az egyik évtől és léphessetek a másikba kifogyhatatlan örömmel és az egészségs boldogság teljes birtokában!

Japán: Legyen megengedve újévi szerencsekivánataikat kifejezni. Boldog tavaszt!

Dán: Boldog újévet!

Letti: Sok szerencsét az új évhez!

Fin: Boldog újévet! (Ornelista nutta vuotta.)

Lengyel: Szerencsét és egészséget az új évhez!

Görög: Sok évet, — vagy boldog újévet!

Francia: Legjobb kívánságainkat az újév alkalmára!

Portugál: Bókjaimat az új évhez!
Khinai: Tiszteletteljes üdvkivánatot a tavaszhoz!

Török: Hozzon nektek ez újév sok boldogságot!

Spanyol: Gratulálunk az új évhez.

Norvég: Boldog újévet!

Angol: Boldog újévet!

Orosz: Gratulálunk az új évhez és az új szerencsééhez.

Szerb: Légy egészséges és süssön rád a nap egész éven át.

Szlovén: Gratulálok az új évhez, óvjon meg az Isten!

Cseh: Szívélyes szerencsekivánatot az új évhez!

Rómán: La multi ani! (Még sok évvel)
Olasz: Őszinte szerencse kívánatainkat az új évhez!

Bolgár: Üdvözöllek az új évhez. (Pozdravljujem na nov rok.)

Horvát: Adjon neked Isten egészséget ehhez örömet és az új évben mindenben bőséget.

Montenegró: Gratulálok az új évhez.

Ezekre bizonyára azt mondja a fölharagított, de mindig nyájas olvasó;

— Mégis csak legrövidebb a magyar!

Négy betűt ír le s ezzel mindent mondott;

„B. U. É. K.“

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

uj év elején felhívjuk a közönség figyelmét a
DEBRECZENI HIRLAP-ra

mely pártoktól és kormánytól egyaránt függetlenül
egyedül olvasóközönségének érdekeit szolgálja. A „DEBRECZENI HIRLAP“ a napon
ként korán reggel széthordandó

„ESTI UJSÁG“

czimü politikai napi lappal együtt:

Egész évre	10 frt
Fél évre	5
Negyed évre	2 frt 50

Az „ESTI UJSÁG“ kora reggeli házhoz
hordásáért havonként 10 kr fizetendő, így két lap
együttesen házhoz hordatással

január—márciusi ¼ évre 2 frt. 80 kr.

Előfizetheti helyben a kiadó hivatalban
Kutasi Imre könyvnyomdájában valamint
Telegdy K. Lajos-féle könyvkereskedésben és
vidéken a postahivatal után.

NAPI HIREK.

Debreczen, január 3.

Krónika.

Ha eltemetjük egyik évét...

Ha eltemetjük egyik évét,
Másikról szól a nóta:
Sosem áll meg a vén időnek
Az óramutatója.
Csak ballag csöndben és kimérten
S mi alig vesszük észre,
Hogy egyik év után a másik
Vész el a semmiségbe.
Az élet útján gyorsan járjunk,
Megállni nem tanácsos,
Nehezen ér az holnapot, ki
Köti magát a mához:
Csak örök sürgés, örök forgás
Ennyiből áll az élet —
Boldog lehet az az esztendő,
Mely — nyugovóra térhet.

Krónikás.

— **Városi gyűlések.** Január hónapban sok
gyűlése lesz a városnak. Meg lesz tartva a
rendes közgyűlés, ülésezik a közigazgatási
bizottság a számonkérőszék, a tanács. E gyű-
lések nagy része azonban, még nem tudni
melyik napon tartatnak meg, mindössze is a
közigazgatási bizottsági gyűlésnek van meg
a terminusa, ez folyó hó 5-ike. — Ma délután
különbön teljes tanácsülés lesz s körülbelül
már ezen eldöntik egyik másik városi gyűlés
terminusait.

— **A debreczeni lelenczház.** Említettük
már röviden, hogy Debreczen várostanácsa
megkereste a Fehér kereszt egyesületet az
íránt, hogy létesítsenek Debreczenben is egy
lelenczházat. A fehérkereszt egylet válasza
ma érkezett meg a városi iktatóba. Az egye-
sület őszinte hálával köszöni meg mindenk
előtt azt a hazafiságra és nemes szívre valló
megkeresést, melyet a városi tanács intézett
hozzá és készséggel igéri meg, hogy a lelencz-
házat Debreczenben mielőbb felállítja. De-
breczen városától az egylet
pusztán a következőket kéri:
Addig is míg az egylet felépítheti saját házát,
adjon a város alkalmas helyen egy 6 szobás
lakást a lelenczház céljaira. Az építkezést az
egylet mielőbb saját költségén megkezdi s a
várostól a belső berendezés és felszerelés cél-
jára kér 1500 frtot. Kéri továbbá a Fehér-
kereszt egylet fiókjának megalakítását is. —

Ez az, miket az egylet a debreczeni lelencz-
ház felállíthatása érdekében kérés a mikor a
tanács ennek felállítását kérte bizonyára tisztá-
tában volt azzal, hogy valami kis áldozatot
hoznia kell s így a mit most az egylet kér
visszautasításra nem találhat. Egy humánus
intézménnyel gazdagszik Debreczen, ennek
létesíthetése érdekében a kért dolgok meg-
adása nem nagy áldozat és mi hisszük, —
hogy Debreczen meg is adja azt. —
A Fehér kereszt egylet jelzi most, hogy a
debreczeni lelenczházba a felvidéki idegen
ajku gyermekeket hoznak magyar szót ta-
nulni. Szép terv, mely már a bölcsőnél kezdi
hazafias hivatását. Megküldték különben az
egyesület alapszabály tervezetét is, hogy a
debreczeni fiók egyesület, minél előbb lé-
tesülhessen.

— **Egy önkéntes halála.** Egy debreczeni
előkelő családot ért megrendítő csapásról kell
beszámolnunk: Deák Zoltán honvéd önké-
ntes Deák Ferenc pénzügyigazgató he-
lyettes, fia tegnap este Budapesten szív-
szélhűdés következtében hirtelen meghalt. A
megrendítő gyászesetről még az este sürgő-
nyileg értesítette az ezred parancsnokság a
szerekesétlen végű fiatal ember szüleit kiket
mély gyászba borított a megdöbbentő eset.
Deák Zoltán fiatal 23 éves ember volt,
végzett jogász, ki most töltötte önkéntesi évét.
Szép tehetségű, reményekre jogosított ifju
volt, kit a debreczeni előkelő
társaságban nagyon kedveltek, szeret-
tek s annál inkább borit mély gyászba
minden ismerőjét váratlan halála.
Egy szép pálya szakadt félbe, egy élet mult
el halálával, mely talán ezreknek javára lett
volna s a szép reményekből nem maradt sem
mísem, egy mozdulatra széttépte a halál,
hagyva helyette örök bánatot, gyógyíthatlan
sebet a mélyen sujtott szülők szívében. Atyja
kit nem rég M. Szigetre helyeztek át, hely-
ben lakó édes anyja és Ferenc bátyja, ki itt
törvényszéki aljegyző a gyászos hír vétele
után azonnal Budapestre utaztak, hogy a te-
metés dolgában intézkedjenek s ha lehet el-
vesztett kedvesük holttestét hazaszállíttassák.
A közrészvétben találjanak némi vigasztalást
a sajgó sebre, mit a derék ifju halála ütött
szívéükön.

— **A rendőrfőkapitányság mult évi ügy-
forgalma.** Nagy munkát végzett a mult év-
ben a rendőrfőkapitányság, a mi különben
önként is érhető ilyen nagy városban, mint
Debreczen. Világos képét adja ennek egyéb-
ként a főkapitánysági iktató könyv, melyben
kerék 15,000 aktát iktattak be, — az ügyek
a rendőrséghez tartozó polgári és bűnügyek
voltak. Ezen kívül elkészített a főkapitány-
ság idegen bíróságoktól érkezett debreczeni
lakosoknak szóló végzést 11,174 darabot,
közigazgatási aktát pedig 7842 darabot, ösz-
szesen tehát 19,016 darabot.

— **A városi árvaszék ügyforgalma.** A
városi árvaszéken az elmúlt évben 8529 ügy-
darab nyert elintézését. Felát teszi ez a köz-
igazgatási ügyforgalomnak és tekintve az ár-
vaszéki alkalmazottak számát, épen elég ez
ügyforgalom ahoz, hogy ne sok pilhenőt en-
gedjen az árvák sorsai intézőinek.

— **Kenyér és bor az Ur asztalára.** Deb-
reczenben is meg van az a szokás, hogy
Urvacsora osztáskor a kenyeret és bort az
egyház tehetősebb tagjai ajánlják fel. Az el-
mult évben az ur asztalára kenyeret és bort
részben kenyeret, részben bort ajánlottak:

Simonffy Imre polgármester, főgondnok,
Szabó Péter tanító, Andirkó Mihályné, Szűcs
Juliánna, özv. Veres Istvánné, M. Tóth János
és neje, Buna Juliánna, özv. Mede Gyuláné,
Tolnai Istvánné, Szabó János, Juhász Jó-
zsefné, Zs. Papp János és neje, Arany Sára,
Kiss Albert lelkész, Horváth János építész,
K. Vértessy István és Szentessy János.

— **A kálvinista Róma.** Lapunk tegnapi
számában már közöltük városunk mult évi
népesedési adatát. Ez uttal közöljük tisztán
az ev. ref. vallásu hívekre vonatkozót: Te-
hát az ev. ref. egyházban 1899-ben s züle-
tett élve törvényes fiu 691, törvényes le-
ány 693, — törvénytelen fiu 107, törvényt-
elen leány 112, — halva törvényes fiu 68, le-
ány 40, törvénytelen fiu 18, leány 13, öszse-
sen tehát fiu 884, leány 858, együtt 1742.
Meghalt fi 826, nő 737, együtt 1563. —
Egybekelt tiszta pár 295, vegyes vallásu 77,
együtt 372 pár. Áttért a ref. egyházba más
egyházból 5 férfi, 17 nő, együtt 22, kit ért
más egyházból 11 férfi, 25 nő, együtt
36. A szaporodás hát 52 fi, 113 nő, együtt
165. A lelkek száma 1899. végén 22178 fi,
22743 nőnemű levő, összesen 44921.

— **Az ezredek története.** Érdekes ujitást
terveznek katonai körökben. A jövő évben
megakarják iratni népies nyelven az egyes
ezredek történetét s mind ama csaták lefolyá-
sát, melyekben az ezredek résztvettek. A ma-
gyar ezredek magyar nyelvű füzeteket kap-
nak s minden katonának ismernie kell ama
csapat történetét, melynek zászlaja alatt
szolgál.

— **Orvosi kinevezés.** Gróf Dégenfeld Jó-
zsef főispán, mint a Debreczenben állandóan
szervezett katonai vegyes felül-
vizsgáló bizottság polgári elnöke, ezen
bizottság polgári orvosává, a jövő 1900-ik évre
ismét dr. Bruckner Ernő tb. városi tisztí
főorvost nevezte ki. A havonta egyszer ül-
sező felülvizsgáló bizottság orvosi leszek
még egy közhadseregbeli és egy honvéd
törzsorvos.

— **Pénzadományok az ev. ref. egyháznak.**
Nem halt ki még a hitbuzgóság, vanak kiknek
szívében felmerül, sőt állandóan ott lakik az
emberszeretet, a könyörület szelleme és nem
feledkeznek meg jó sorsukban arról, hogy
másokon segítsenek. Ezt bizonyítják a ke-
gyes adományok is, melyek az elmúlt esz-
tendőben az ev. ref. egyház pénztárába be-
folytak. Sokan vannak, kik hozzájárultak
azon összeghez, mely adakozásokból év vé-
gére 5176 frt 76 krt tett ki.

— **A városi népkönyha.** Áldásos hivatá-
sát eddig zavartalanul teljesíti. A jelentkező
szegények kapják a rendes jó ebédet, de
hogy meddig fog tartani a népkönyha az
sokban Debreczen város közönségétől függ.
Roncsik Lajos tanácsnok, ki nemes, jó
szívvvel s igazán munkás emberbaráti szere-
tettel vezeti a szegények ügyét, számadatok-
kal bizonyítja be, hogy a város eltekintve
minden humánus egylettől, intézettől, pusztán
a közvetlenül jelentkező szegényekre
évenként átlag 30,000 forintot költ el —
Nem felpanaszolt összeg ez, pusztán illusztrá-
lása annak, hogy mily óriási kiadás nehe-
zedik a városra a szegények sorsának inté-
zésénél és hogy a népkönyha fentartásánál
nem szabad pusztán a városra támaszkodni,
hanem járuljon hozzá a debreczeni társadalom
annak fenntartásához. — A város
300 forintot adott a megnyitáskor, a
debreczeni közönség van hivatva arról gondos-
kodni, hogy az továbbra is fenntartható la-
gyon.

er, főgondnok,
Mihályné, Szűcs
M. Tóth János
Mede Gyuláné,
os, Juhász Jó-
je, Arany Sára,
János építész,
ssy János.
apunk tegnapi
sunk mult évi
közöljük tisztán
natkozót: Te-
9-ben s z ű l e-
törvényes le-
107, törvényte-
nyes fiu 68, le-
eány 13, össze-
együtt 1742.
együtt 1563. —
yes vallásu 77.
egyházba más
itt 22, kit ért
25 nő, együtt
113 nő, együtt
végén 22178 fi,
n 44921.

Érdekes ujitást
A jövő évben
yvelen az egyes
csaták lefolyá-
ztettek. A ma-
füzeteket kap-
nie kell ama
zászlaja alatt

Dégenfeld Jő-
ben állandóan
yes felül-
ri elnöke, ezen
jövő 1900-ik évre
b. városi tisztí-
a egyszerű ülő-
orvosai lesznek
és egy honvéd

ref. egyháznak.
g, vanak kiknek
óan ott lakik az
szelleme és nem
an arról, hogy
nyitják a ke-
az elmult esz-
pénztárába be-
k hozzájárultak
zásokból év vé-

Áldásos hivatá-
i. A jelentkező
jó ebédet, de
népkonyha az
zönségétől függ.
ki nemes, jó
perbaráti szere-
ét, számadatok-
áros eltekintve
ntéztétől, pusztán
szegényekre
ntot költ el —
pusztán illusz-
si kiadás nehe-
sorsának inté-
a fentartásánál
ra támaszkodni,
breczeni társa-
— A város
egnyitáskor, a
tva arról gondos-
fenntartható la-

— **A törvényszék köréből.** Az új bűnvádi eljárás megérkeztek már a szükséges naplók s blanketták a kir. törvényszéki irodába. Legközelebb megkezdik a tárgyalási naplónapok kitűzését s kezdetét veszi a bűnvádi eljárás új módozata.

— **Agyonütött gyermek.** Lapunk zártakor megrendítő szerencsétlenségről kapunk hírt. A Majorsági föld egyik tanyáján ma délben fákat vágtak ki a dolgozók körül, mint az már a gyermekek szokása, ott ácsorgott egy kis gyermek is, nézve a munkát. A dolgozók nem vették észre a gyermeket, ki ép akkor ment az egyik fa alá, mikor azt leaktarták dönteni. Még egy pár fejsze esapás hiányzott s aztán nagy zúbanással dőlt le a fa a kis gyermekre, ki ijedségében már nem tudott elmenekülni. Egy rémes sikoltás reszkettette meg a levegőt, melyre a munkások rémülten néztek a hely felé s megdöbbenve látták az eléjük táruló borzalmas látványt: a fától agyonütött gyermeket. Azonnal fölért a rohantak, elgördítették róla a törzset, fölemelték éles geték a gyermeket, de hasztalan: A fa ugy esett rá, hogy menten meghalt. A kétségbeeset emberek erre értesítették rendőrséget, honnan Vógh Gyula tb. főkapitány és Varga Emil dr. kerületi orvos mentek a helyszínere megtartani az orvos rendőri vizsgálatot melyről holnapi számaunkban hozunk tudósítást.

— **A. M. T. akadémia a debreczeniekhez.** Törő Imre csapó-utezai vendéglőjében van egy törzesszaltársaság fiatal kereskedő segédek a tagjai. Ezek az urak sehogysem tudtak beletörődni a bizonytalanságba: Uj számba léptünk-e, vagy még mindig a régítapossuk? Kérdést intéztek egy válaszos levelező lapon a Magyar Tudományos Akadémiához ez ügyben. A válasz az este megérkezett s így szól: Ha valaki pl. márczius 15-ét így értelmezi: 2 hó nap és 15 nap. — akkor tizenkilenczedik században vagyunk. Ha pedig valaki márcz. 15-ét így értelmezi 3 ik hónap 15-ik napja, — akkor a huszadik században vagyunk. Tudományosnak elég tudományos a válasz, de bizonytalannak is elég bizonytalan.

— **Az ev. ref. egyház tanácsa a mult évi decz. hó 26-iki gyűlésen el nem intézett ügyek tárgyalása végett 1900 jan. hó 4-én csütörtökön d. u. 3 órakor másodszori meghívásra gyűlést tart, melyen az egyházi törvények 30 §-a értelmében a jelenlevők többsége határoz.** Debreczen 1900 január 1. az elnökség.

— **Gyere pajtás katonának.** Városunkban a folyó évi sorozások márczius hó 23, 24-ig tartatnak. Mire az állításköteles ifjak figyelme felhívatik arra, hogy a kik még összeírásuk végett nem jelenkeztek, sürgősen jelentkezzenek.

— **Szenvedélyes potya utazó.** Igen, van ilyen is. És nem is csoda, hogy a szenvedélyes potya utazó, — ki az állam vasutakat már többször becsapta — s színész. Bizonyosan vissza ábrándozza jó magát abba a boldog időbe, a mikor a színész mindig utazott. Potyán. De — gyalog. N. Cs. György ur a gyorsvonatokon utazik potyán és rettenetes végzete, hogy mindig rajta kapják. — Pedig rajta kapják. Hiába száll fel az ellenkező oldalra, hiába buvik el — ama bizonyos helyen — csak rajta veszt s most a debreczeni állomás főnöksége nem kevesebb mit 30 korona erejéig akarja mégekezeválni. De hát a »művész hazája széles e világ! Oda pe-

dig a fizetési meghagyást kézbesíteni nem lehet. — Az illető potya utazó az állomás főnökségnél beigazolta színész voltát, de azt már nem, hogy tényleg a miskolczi színház tagja volna, a hol állítólag e télre szerződve van.

— **Éjjeli mise pénteken.** A gör. kath. karácsony alkalmából. Dr. Wolafka Nándor vál. püspök ur Ó Méltóságának kegyes engedélye folytán a róm. kath. templomban a folyó hó 5 és 6-ika közötti, Pénteken éjjel 12 órakor gör. kath. isteni tisztelet fog tartani.

— **Eiőkészületek.** A folyó évben megtartandó fősorozáshoz az előkészületek a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya által befejeztettek úgy, hogy a sorhuzás folyó hó 10-én délelőtt 9 órakor a városház nagy tanácstermében meg fog tartani.

— **Uj gyermek játékok.** Az a borzalmas eset, amelynek nagy varadon most három kis védelem gyermek lett az áldozata, bizonyára meghozta a maga gyümölcsét és minden anya buzgón taníttatta gyermekeit a tegnapi napon:

— **Ne játszatok a tüzzel!**
A kis Pistukát is elővette az édes mamája és elmesélte neki a három Jauernik-gyerek tragédiáját. Mikor azután a busz történetét könnycsároló hatására, következett a tanulság:

— **Látod, Pistuka, így bünteti meg a jó Isten azt a gyereket, a ki a tüzzel játszik!**

— **A kis fiu nagyot bámult.**
— **Anyá, hát hogy szoktak játszani a tüzzel?**

A mama készséggel elmagyarázta:
— **Igy ni! A gyerek bedug a tűzbe egy pánczikát és amikor meggyuladt, a levegőben forgatja körbe.**

Pistuka tapsolni és ugrándozni kezdett.
— **Micsik örülsz ugy Pista? — kérdé az anyja**

— **Hogyne örülnék, amikor egy ujjjátékot tanultam!**

— **Szerencse kísérlet.** A budapesti poliklinikai Egyesület Nagy Jótékonyági Sorsjátékának első huzása holnap január hó 4-én csütörtökön megtartatik. A szerencsekerék már a tartalomos számokkal felszerelt s pont este 8 órakor, az illetékes hatóságok közreműködése mellett az első huzás érdekes színjátéka elejét veszi. Azonban még az első huzási nap folyamán sines elkésve, magát a hat főnyeremények egyikére, mely csütörtökön kisorsolásra jut, biztosítani, mivel sorsjegyek (egy korona árban) a huzásig kaphatók.

— **Tolvaj lakó.** Ugy Kustár Józsefné Sziv-utca 7-ik szám alatti lakos majdnem drágán fizette meg a lakótartást. Az utóbbi időben ugyanis azt vette észre, hogy a fehérnemű és ruhadarabjai egymás után tűnedeznek el a bezárt szekrényekből. Már több mint 70 frt értékű ruhája hiányzott s még egyre tűnt a ruha éjszakánként. Végre följelentette a dolgot a rendőrségnél, a mely azonnal erélyes nyomozást indított meg ez ügyben. Hosszas utánjárás után Dobos József rendőrbiztosnak sikerült ma a tettest leleplezni az ugyanott lakó Méri Agnes mosóné személyében, ki álkulcsokkal hatolt be a Kustár Józsefné szobáiba s ott ugyancsak álkulcsokkal fölnyitogatván a szekrényeket úgy lopta el a ruhákat. A házkutatás alkalmával Méri Agnesnél meg is találták a ruhák egy részét s a többi részről szóló zálogcédelulákat. A kihallgatás alkalmával pedig maga is beismerte a lopást, ügyét áttették a kir. ügyészséghez.

— **Gyász.** Részvétellel közöljük az alábbi gyászhirot: Morvay Elemér élete 22-ik évében hosszas szenvedés után január 2-án elhunyt. A halott porlandó részei folyó hó 4-én délután 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Nap-utca 7-ik számu

háznál tartandó gyászima után a Kossuth-utcai sirkerben örök nyugalomra helyeztetni. A halottat atya Morvay Károly, testvérei és számos rokona gyászolja.

Mulatság.

Farsang.

Mulatni vágyó szép leányok, hejh nagy léssen a ti örömetek!

A farsangról szölok, a farsangról, melynek évadja alatt annyi házasság kötöttik, — annyi házasság, mely azonban a ti pajzánul dobogó szívetek szerint — mégis keves.

A karácsonyi ünnepek elmúltak; eljött immár az új esztendő, ez is nagy ünnep.

Vizkereszt-jöttével elérkezik a mulatságok, a vidámságok évszaka — Herczeg Karneval, ez a soha meg nem vénülő, javíthatatlan ur elűkerül ismét a földnek valamelyik kerekéről, hogy meg-meg elmondja örök mottóját; „Sohas halunk meg!”

Herczeg Karneval! Ah, hisz az ő nevének hallatára forróbban dobognak a leányszívek, pirosabbra változnak az arczok, ragyogóbban tündökölnék a szemek.

Mert ő az az ur, aki vallja és hirdeti hogy a házasságok nemcsak az égben, de a bál termek parkettjén is megköthetők.

Az idei farsang elég hosszúra nyulik. Január 6-án kezdődik s február 27-én véget ér. Ez idő elég arra, hogy a mulatságok hosszú láncolata következzenek.

Január 6-án. A hentes és mészáros ifjak bálja a »Biká«-ban.

Január 13-án. A nőegylet vigalma a »Biká« szállóban.

Január 17-én. Jogász bál a »Biká« szállóban.

Február 1-én. A jogász és tisztviselői körjelmez estélye a »Biká« szálló disztermében.

Február 3-án. A vasuti gépműhely tagjainak jelmez estélye a »Biká« szálló disztermében.

Február 4-én. Az »Iparos kör« bálja a »Biká« szállóban.

Színház.

HETI MŰSOR.

Szerdán, jan. 3-án »A« bérletben: Don Caesar de Basán. Vigjáték 5 felvonásban.

Csütörtökön, jan. 4-én »B« bérletben, újdonságul először: A menyem. Vigjáték 3 felvonásban.

Pénteken, jan. 5-én »C« bérletben, másodsor: A menyem.

Szombaton, jan. 6-án »A« bérletben: A tévedt nő. (La Traviata). Opera 4 felvonásban Verdítől.

Vasárnap, jan. 7-én két előadás: délután 3 órakor félhelyárakkal. Liliom Klári. Eredeti népszimű 3 felvonásban; este 7 és félórakkor bérletszűnetben: 1000 év. Történelmi látványos szimű. Irta és zenéjét szerzette: Verő György.

* **Baba.** Perényi Margittal a czim-szerepben, jól sikerült előadást nézett végig tegnap este a nem nagyszámu közönség — Elbájoló kedvesség ömlött el Perényi játékán, szépen énekelt s a közönség zajosan tüntetett mellette. Sziklay beteg. Az ő helyét Környei töltötte be. Kállay noviciusa, Fenyeri Hiláriusa a régi jók.

* **A Telegdi pályázat.** A Csokonai kör által meghirdetett Telegdi-féle sziműpályázat december 31-ével lejárt. — A pályázat eredménye a beérkezett művek számában nagyobb a várakozásnál, a mennyiben a jelzett határidőig negyvenöt pályamű érkezett be. A bíráló bizottság tagjai — értesülésünk szerint — a jövő héten már megkezdik működésüket s az eredményt már e hó végével, lepkésőbb a jövő hó első napjaiban kiadják.

A falu virága,

— Rajz. —

Irta: Kéky Ferencz.

Gombos Márton uramnak a falu felső végén állott a háza.

Márton gazda már öreg ember volt a ki szorgalma és takarékosága folytán elég szép vagyont gyűjtött magának ahhoz, hogy öreg napjait nyugalomban tölthesse.

Az egész faluban neki volt a legszebb gyümölcsös kertje s az ő kertjében nyíltak a legszebb virágok.

De nem is csoda. Gombos Bóskének — így hívták az öreg eladó lányát — messze vidéken sem volt párja.

Tizenhat esztendőn volt, kékszemű szőke haju leány, a kibe a falu minden legénye szerelmes volt.

Nap-nap után, ha eljött a dél ideje, ő vitte el a falu végén dolgozó bájának az ebédet. És a míg végig ment a hosszú ország uton, de sok embernek a szeme megakadt rajta.

Sugár természetét mindig hófehér ruha fedte — a ki csak látta, mindenkinek az jutott eszébe:

— Mennyivel jobban illenek ennek a szép lánynak a természetéhez valami bársonyos selymesruha.

... Egyszer azután hiába várták déltájban az országuton a szép Bóskét. Elmaradt s csak nagy sokára került elő.

... Szép nyári reggel volt, a nap forrón tüzte be sugarait az emberekkel megtelt utcákra.

Ott jártam én is a sűrű emberáradatban. Nem figyeltem a mellettem elhaladó emberekre, míg egy selyem ruhának édes suhogása kéjjel nem töltötte el szívemet — Hátra tekinttem és az egykor annyit megbámult Gombos Bóskének alakját pillantottam meg szemem.

Mindjárt tisztában voltam a történetekkel.

Ugy kellett lenni, hogy a nagyváros zaja elkábította ezt a tisztalelkű, üde kis leányt, a ki valamiképen felkerült ide és elveszett az emberek között.

Vajjon mikor fogják őt újra látni falujában?

... A fogház börtönében megszólal a tárgyalás kezdetét jelző kis harang csilingelése.

Egy szuronyos börtönőr előtt földre szegezett tekintettel lassu, vonatott lépésekkel halad egy szőke haju szép leány.

Azután leül a vádlottak padjára s míg a tárgyalást vezető elnök az egyes formáságokat intéz el, kezeibe temeti arcát és sir keservesen.

E csukló, zokogó hangon válaszol a hozzá intézett kérdésekre.

— Nem... Én nem öltem meg... Akár miképpen is állítják... Ugy született halva... Én csak a sirját ástam meg... Oda lenn a pincében... mind azt állítják is... Még sem igaz... Én nem öltem meg őt!...

Azután sir tovább keservesen. Csukló zokogás közt siratja megölt gyermekét, és egyre azt hangsúlyozza, hogy ő nem öltem meg.

Még mikor kihirdették előtte a kegyes ítéletet, a mely visszaereszté falujába, — hisz büneért úgy is eléggé meglakolt eddigi fogósága által. — még akkor is folyton csak azt

erősítgette, hogy halva született, ő nem öltem meg.

... A monoki templom tornyában újra delet harangoznak.

És a mikor a déli harangszó hallatára kimegy a falu népe az utcaajtójához egyszerre csak valamennyien álmélkodva látják a hogy újra ott jár a falu virága.

Sugár a termete, ez a pár év nem viselte meg.

Egykor szép, halavány arcát most rózsás pir borítja.

Talán szegényli magát?... Testét selymes, bársony ruha takarja.

Milyen különösek is az emberek, két esztendővel ezelőtt így szerették volna látni, — és most senki sem néz utána....

Különfélék.

Kézsók.

Irta: Zempléni Árpád.

I.

A kézsók semmi áron
Még nem szerelmi jel.
Vészjelző a határon,
Hogy itt vigyázni kell.

Egy elhalgatott bók az,
Kér igent vagy halált.
Egy elhibázott esók az,
Mely ajkat nem talált.

II.

A tiszteletcsók vénit,
Csak tisztel s nem imád.
Kapják anyósok, nénik,
Mamák és nagymamák.

Adják azt kézre, vállra,
Jámor rokon-szívek;
Keztyüre, szára, állra, —
Mind kézsók az, s hideg.

Az anya és a fia.

Az anyának semmire kellő fiját saját házában elfogták. Az anya könyekre fakad, s következőleg inti fiát.

Látod fiam, miért nem hagytad a lopást abban, mikor úgy sincs hozzá szerencséd.

A paraszt és az adószedő.

Kérdi az adószedő, hogy jó e a növényzet, mire felel a paraszt, ha más nem is nő, de az adó rendszeren nőni szokott.

Az orvos és a paraszt.

— Hídjé el kend mond az orvos, mi fájdalomtól már sokakat megszabadítottunk. Hiszem orvos ur, Isten adjon nekik örök nyugodalmat.

A pap és a paraszt.

— Hogy van János, hogy most már házasodni akar, holott alig 8 napja, hogy a neje elhunyt?

Hja főtisztelendő uram, csak azt gondolom, hogy az az első fájdalomban könnyebben megy.

A paraszt és az ökör.

A paraszt félig pityókosan az utczán menve, beleütközik egy ökörbe, hirtelen levelezi a kilapját, és mondja.

Engedelmet kérek, és tovább megy; hanem kevésbé magához térvén, azon mérgelődött, hogy az ökörbe ütközött ismét tovább megy, a mikor is a jegyzőnébe ütközik és felkiált:

„Oh Istenem, az a marha már megint itt van!”

Gondolatok.

Öld ki a milliókból az Irigységet: a tízezrekből a Gőgöt és megteremtetted a társadalmat Békéjét.

A szocializmus akkor kezd veszélyes lenni, ha azok is kenyérért kiabálnak, kiknek van elég kalácsuk.

A Jótékonyág egy nagy versenypálya, melyen ketten futnak a Hir díjáért. A könyörület és Hiúság.

A mai társadalmi nagyságok tulnyomó részének közös keresztapjuk volt: a nagy dob.

Ki az egész emberiséget akarja megjavítani, Kezdje egy emberen: önmagán.

Micél feljebb akarsz jutni, annál mélyebbre hajlongj.

Ki korán kezd élni: azzal az élet is hamar végez.

A vak ember elől a durva lelkűök is kitérnek. Az Igazságnak ezért tér ki előre legtöbb ember.

CSARNOK.

Váljunk el.

Irta: Erdős Renée.

(Folyt. és vége.)

Hagyj engem magamra! A te szerelmed bilincs, mely lekötöi lelkem szárnyalását. Megsemmisülök, ha még soká szeretsz, ha még soká hiszem, hogy szeretlek. Engedd hogy tovább folytassam utam az örök czél felé. Fialat vagyok, nem tudok lemondani eszményemről. Meg kell találnom őt a valóságban is. Meg kell találnom minden áron! De ha nem is találom meg, ha csak álom volna létezése akkor is örömmel küzdenék érte, az ideálért, a ki félig isten, félig ember és egészen — férfi.

En hiszem, hogy megtalálom — hiszem. ... S a homály nőttön nőtt. És nőttön nőtt a csend S a nyomasztó csendben halhali lehetett a leány keblének lázas pihegését, a mint ott állt magasra emelt fővel, tűzben égő szemekkel a szoba közepén. És a nyomasztó csendben megnyílt a férfi ajka és lassan, szomoruan, majdnem nyögve ejtette ki e két szót:

— Váljunk el!

Aztán nem mondott többet. Ujra lehajtottotta fejét és ülve maradt, mozdulatlanul... A leány már ekkor ott állt egy nyitott fiók előtt és lázas sietséggel dobálta ki belőle mind, a mi benne volt.

— Ezek a leveleid. Ezek a hervadt virágok, a miket megőriztem Ez it az arczképed. Egy kis hársfavirág. Az a színes kavics, a mit az erdőszélen találtunk akkor. Egy kis talizmán. Szentelt ígék vannak bele vésvé. Tűzbe velök! Nesze ez is... ez is... Itt is van még valami!

Mindent egy halomba tett s az egészet belevetette a kályhába az égő fahasabok közé.

A nyitott fiókban nem maradt más, csak egy darabka rózsaszínű szalag. Talán a levelek voltak átkötve vele vagy talán...

A leány azt nézte, mint válik hamuvá minden emléke a multnak, mely hazug volt boldogságában is, szerelmében is. Nézte.

A férfi pedig arra a kis fehér szalagra szegezte tekintetét, mely szinte bántó világossággal kandikált ki a fiók sötét háttéréből.

Aztán eszébe jutott neki, az a esodás szeptemberi alkony. — Együtt volt a leánynyal. Annak a fekete hajban volt az a fehér szalag!

Kötődtek, ingerkedtek egymással koradélután óta. Maguk sem tudták miért.

k.

rigységet: a tiz-
mített a társa-

kezd veszélyes
abálnak, kiknek

y versenypálya.
ijáért. A könyv-

gok tulnyomó
olt: a nagy dob.

t akarja meg-
magán.

ni, annál mé-

zzal az élet is

va lelkük is
ért tér ki előre

DK.

é.

A te szerelmed
nyalását. Meg-
eretsz, ha még
Egedd hogy
örök czél felé.
ondani eszmé-
t a valóságban
áron! De ha
ak álom volna
izdenék érette,
félíg ember és

dom - hiszem.
őtt. És nőtön
esendben hal-
ázás pihégé-
elt fővel, tűz-
közepén. És a
a férfi ajka és
nyögve ejtette

t. Ujra lehaj-
dulatlanul...
t egy nyitott
dobálta ki be-

a hervadt vi-
z it az arzké-
szines kavics.
kkor. Egy kis
k bele vésve.
ez is... Itt

s az egészet
hasábok közé.
radt mas, csak
Talan a leve-
lán...
álík hamavá
y hazug volt
s. Nézte.

hér szalagra
bántó világos-
hátteréből.
az a esodás
lt a leánynyal.
olt az a fehér

mással kora.
miért.

Aztán egyszerre valami különös kábulat
lepte meg mindkettőjüket. A leány fáradtan
hajította keblére a fejét.

Ő pedig lassan, önkénytelenül nyult a
leány nyakához, végig simlotta, a mitől az
megreszketett.

Ő pedig kezdte kibontogatni azt a fehér
szalagot abból a fekete hajból — — —

Egyszer — — —
A kályhában nagyot sercegett a tűz;
egy száradt ibolya csokrot nyaldosott körül az
éhes, piros láng.

A leány szemét égette a nagy világos-
ság. Hátradőlt székében és mindkét kezét
arcára borította.

Valami sajátságos bizsergés futott át
testén, a miut egy kis idő muiva felnyitotta
szemét és ismét a tűzbe nézett.

A kis ibolyacsokorból már nem látszott
egyébb, mint egy kis vékony, izzó drótkarika,
melylyel a csokor szára át volt kötve.

A leány felkelt helyéből és újra a fiók
felé tartott.

Tán sejtette, hogy van ott még valami,
a mi megsemmisítésre vár. Csakugyan!

Az a kis fehér szalag! . . .

Kezébe veszi — egy ideig nézi — aztán
pedig ügyetlen, majdnem kis leányos mozdu-
latmal göngyölgeti össze és a kis fehér gom-
bolycsokor erejével mozdulattal veti a tűzbe . . .

— Még ezt is — suttogja a férfi.

De a leány úgy tesz, mintha nem hal-
laná. Aztán megint esend lett. Hosszu, ha-
lálós esend.

Kívül vad, haragos szél támadt és dű-
bösen rázza meg az ablakfákat, boltok fölé
kötött czérgéret.

— Vájjunk el.

Némán nyujtanak kezét egymásnak. Né-
mán indul a férfi az ajtó felé es némán teszi
azt be maga után.

Két szobán keresztül hallja a leány a
lassu, vontatott léptek zaját, aztán hallja, a
mint az ajtókilincs esattan.

Aztán nem hall semmit. Ledől a pam-
lagra és fejét beletemeti a kis bársonypár-
ucskába.

Ugy fekszik ott soká, hoszu perczekig,
talán egy óra hosszáig. — mintegy fél
álomban. — Nem gondolkozott, nem érzett
semmit.

Mintha valami nagy ür támadna kö-
rülötte.

Mikor feláll, szinte idegenül néz maga
körül.

Mi is volt csak? Alig tud emlékezni — ott
feküdt a pamlagon sokáig — egyszerre csak
valami különös zaj — igen — olyan érthetet-
len zaj ütötte meg a fülét.

Mintha a kapu előtt lövés dördült
volna el. Bolondság. Bizonyosan egy ajtó csa-
pódott be valahol —

Fáradtan ment szobájába és lefeküdt.
Szokása szerint elaludt jókor és álmodott
szépet.

Álmodott szép jövőről és szerelemről, a
mely csupa élet, csupa gyönyör, csupa égető
napfény.

Es álmodott magának egy férfit, a ki
félíg isten, félíg ember s a kiből megtalálta
azt, a mit szomjas lelke oly régóta sóvárog,
az örök ideált.

Es álmában boldog volt. Ajkai mosolyra
nyiltak.

Egész lényé sugárzott az öntudatlan má-
mortól, melybe az a látomány ringatta.

Majd hirtelen ismét megborzongott.
Valami fagyos fuvallat jarta át testét.

Ujból hallani vélte azt a különös zajt, a mely
ugy hasonlított egy pisztoly-lövéshez. Halálós
rémület szállja meg minden idegét.

Felébred.
Künn még mindég örült tánczot járt a
haragos szél.

Akkor ép egy ablakot szakított le vala-
honnán és hangos csörömpöléssel, kaczagva
hurezolta végig az utcán.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi czég —
jelentése. —

Debreczen, január 2.

Készáru tartott

Okt. buza	7.91-91.
Okt. rozs	6.47-48.
Októberi zab	5.06-08
uj tengeri 1899	4.99.5.—

I. Készáruüzlet.

Fehérmegyei; 100 mm. 77 k. 8 feriat 10
krajczáron, 1500 mm. 74 k. 7 forint 85 kraj-
czáron, mind három hónapra.

Erdélyi: 100 mm. 78.5 k. 7 forint 90
krajczáron, 100 mm. 77.5 k. 7 forint 60 kraj-
czáron mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 forint 05 krajczáron,
100 mm. 6 forint 20 krajczáron, 200 mm. 5
forint 90 krajczáron, 100 mm 6 forint 15 kraj-
czáron, mind három hónapra.

Szerkesztői posta.

Dr-ó. Véletlenül történt, hogy az utóbbi
napokban szerkesztőségünkhez beküldött
közlemények nem jelentek meg. Őka egy-
szerűen az, hogy vagy későn, vagy egyálta-
lában nem is kaptuk meg. Erről pedig mi
nem tehetünk.

Sz-ó V—a k. a.-nak. Köszönjük a szép
tárczát. Legyen máskor is szerencsénk.

Helyben. Nem kívánunk Komjáthy János
szinigazgató védelmére kelni, mert megvédi
ő jól magát. Részünkről elég szigorú ellen-
őrzést gyakorlunk a színészettel szemben és
csak magunkra vetnénk, ha külön filippikák
szükségét látnók.

S. K. Olvassa el mai számunk első cik-
két; egy asszony írja, de szívéből írja. Hej!
ha minden debreczeni asszony így gondol-
koznék.

B. B. Magunk is szeretnők tudni, hogy
hol van — J á z m i n.

P. K. De hogy is adjuk ki!

D. G. Ugy lesz az, a mint megirtuk.
Hogy nem fogunk mi abban megnyudni, mi-
szerint a XIX. század utolsó éve-e 1900,
vagy a XX-ik század elsője. Ime a száz esz-
tendei »Felelet«:

»Olvass vissza Század, az első forintig
Rák módra hátrálván egész az elsőig:
Nemde nem lesz az száz, első Forint nélkül?
Mert ez, mint utolsó, szintén bele kerül?
Amint egy tsomóba kötven Száz Forintot,
Mindenik egyaránt teszi a' Századot,
Akárt egytől kezdven olvasod a' Százig,
Akár száztól kezdven, olvasod elsőig;
Ugy már első napja Század esztendőnek,
Valóságos száma uj Század üdőnek!
Azért első napja Januáriusnak,
Első napja is volt az ujultt Századnak,
Melly nélkül az Uj Száz Soha Száz nem lenne
S utolsó napjával a' Század nem telne.«

Tessék eligazodni.
Br. Holnap!

Igen sok külföldi, francia, angol és német szer van hir-
detve és ajánlva fiatal emberek részére **csőbantalmak és folyások**
ellen.

Mindazon esetekben, a hol Santal-olaj használata orvosilag ja-
vasolva van, a **legczélseztübb és legjobb a**

SANTAL-EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-
olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve, a pénz előleges
beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4
50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz,”
BUDAPEST,
VI. Váczi-körut 17.



Huzás már holnap! 100.000 koronás értékű
5 egyenként 20.000 koronás értékű
főnyereményeket
20 százalék levonásával készpénzben
tartalmaz a budapesti poliklinikai egyesület kórhaza javára rendezett
Nagy jótékonyági sorsjáték,
melyek egyetlen sorsjeggyel nyerhetők

1 koronáért.

Minden egyes sorsjegy mind a 6 húzáson utánfizetés nélkül játszik,
és így egy sorsjeggyel mind a 6 főnyeremény megnyerhető

200.000 korona összértékben
Első húzás visszavonhatatlanul már 1900. január 4-én.
Sorsjegyeket ajánl: a Debreczeni Ipar és Keresk. Bank és a Csekonai papírkereskedés



Hangszer-gyár.

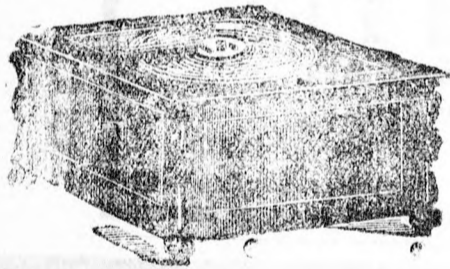


Csász. és kir. udvari szállítók.

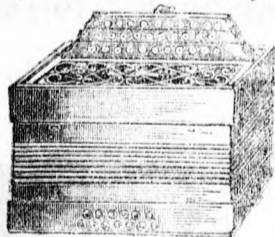
Sternberg Armin és Testvére.

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minuit-Ariston.



Ezen új találmányú bájos hangszere a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 8-50, a kóták darabja 25 kr.



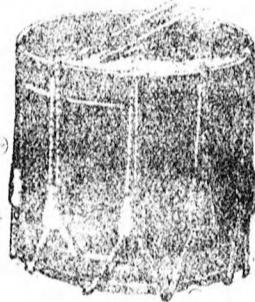
Kitűnő hangú harmonikák
3 frittől feljebb 4, 5, 6, 8, 10 fitt.

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, Erard valamint a Feurich világhírű zongorák egyedüli képviselője, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvolák, czimballmok, csiterák, harmoniumok, zongorák sibről ingyen és bementve küldetik, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívánatlik az árjegyzék.

Zongora-termék:

Kossuth Lajos-utca 22.
(Károly-körút sarkán)

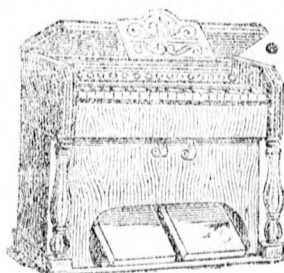
Zenepalota.



Iskolai hegedűk.



Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes
hangú ongorák a legdusabb vá-
lasztékban.



Mindenütt elismert, saját gyártmányú
iskola, szalon és egyházi harmo-
niumok.

Vendéglőknek zenélő automata.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre kő- és könyvnyomdájában.